

การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้บนฐานมรดกวัฒนธรรมภูมิปัญญาข้าวไทยตามแนวพระราชดำริ
เศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

นิติพัฒน์ แก้วประสิทธิ์

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการสืบค้น ศึกษาประวัติ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญานับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของชุมชนท้องถิ่นเตาปูนผ่านกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่น การวิเคราะห์และจัดการความรู้มรดกวัฒนธรรมภูมิปัญญาข้าวไทย และพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้ชุมชนท้องถิ่นตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมของ ตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการร่วมกันนำในด้านการสืบค้น ศึกษา ค้นคว้า การคิดและการออกแบบวางแผน รวมถึงการกำหนดกิจกรรมในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูลการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกข้อมูลการสังเกตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ซึ่งใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การสรุปเป็นข้อความและจัดหมวดหมู่ นำเสนอความเรียงแบบพรรณนาวิเคราะห์ การประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการถอดบทเรียนของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการร่วมกัน

ผลการวิจัยพบว่าประวัติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาของหมู่บ้านและตำบลเตาปูนที่ชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสืบค้น ศึกษา วิจัยนั้นได้มาจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันจากหลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานจากเอกสารประวัติศาสตร์ของทางราชการ เอกสารของท้องถิ่น รวมถึงประวัติศาสตร์บอกเล่าของคนในพื้นที่ เกิดเป็นชุดความรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของคนเตาปูน ชุดความรู้ด้านการปลูกข้าวทั้งหมด 4 ยุคสมัย และชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมของแหล่งเรียนรู้ของชุมชนเตาปูนและได้ร่วมกันพัฒนาด้านสภาพของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นบนฐานทุนของตนเองในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้เรื่องการปลูกข้าวของจังหวัดราชบุรี

คำสำคัญ การพัฒนา, แหล่งเรียนรู้, ชุมชนท้องถิ่น, ข้าวไทย, เศรษฐกิจพอเพียง, มรดกวัฒนธรรมภูมิปัญญา, การมีส่วนร่วม

Promotion and development of learning resources based on cultural heritage of Thai rice wisdom according to the Sufficiency Economy Royal Initiative by participation of local communities, Tao Poon Sub-district, Photharam District, Ratchaburi Province

Nitipat Kaewprasit

Abstract

This research article aims to search, study the history, culture, way of life, wisdom from the past to the present of Tao Poon local community through the local community's learning process. Knowledge analysis and knowledge management of cultural heritage and wisdom of Thai rice and develop a model of a local community learning center according to the Royal Sufficiency Economy Initiative of Tao Pun Sub-district, Photharam District, Ratchaburi Province. This research is a participatory action research. Through the joint process of searching, studying, researching, thinking and designing, planning Including the determination of activities to create participation of the local community. For the tools used in the research, including the field record form. interview record form group conversation record form observation record form. The group of informants consisted of villagers, village philosophers, rice farmers which uses a qualitative data analysis process Summarizing and categorizing text presenting an analytical descriptive essay Assessment of participatory promotion and development by taking lessons learned from joint activities

The results showed that the history, culture, wisdom of the village and Tao Poon sub-district where the local community participated in the search, study, and research were derived from the joint learning process from archaeological evidence. Evidence from official historical documents local documents Including the telling history of the people in the area was born as a set of local history knowledge of the Tao Poon people. A set of knowledge about all 4 generations of rice cultivation and local communities and network partners arising from the joint learning process have jointly formulated an appropriate form of learning centers of Tao Poon community and jointly developed the visual aspects of learning centers in local communities on the foundation of self in the form of a local community museum which is regarded as a learning center that collects the knowledge of rice cultivation in Ratchaburi Province.

Keywords Development, Learning resources, Local communities, Thai rice, Sufficiency Economy, Intangible cultural heritage, Participation